

PEFC LV MDS 01 – 3:2026

PEFC Mežsaimniecības darbuzņēmēju standarts

PEFC Latvija
Adrese: Melioratoru iela 1, Koknese,
Aizkraukles nov., LV-5113
E-pasts: info@pefc.lv

Autortiesības

© PEFC Latvija 2025

Dokumenta autortiesības pieder biedrībai “PEFC Latvija” (turpmāk tekstā - PEFC Latvija). Šis dokuments ir pieejams PEFC Latvija tīmekļa vietnē www.pefc.lv vai pēc pieprasījuma.

Nevienu šī dokumenta daļu nedrīkst mainīt, grozīt, reproducēt vai kopēt jebkādā formā vai veidā komerciālos nolūkos bez PEFC Latvija atļaujas.

Dokumenta nosaukums: PEFC Mežsaimniecības darbuzņēmēju standarts

Dokumenta kods: PEFC LV MDS 01 – 2:2025

Apstiprinājusi: Biedrība “PEFC Latvija”

Apstiprināšanas datums: 09.01.2025.

Spēkā stāšanās datums: 09.01.2025.

Pārejas periods līdz: 31.12.2025.

Izmaiņas veiktas: 14.04.2026.

Saturs

1. PEFC Mežsaimniecības darbuzņēmēju standarta mērķis.....	4
2. Standarta darbības sfēra	4
3. Normatīvās atsauces.....	4
4. Terminu un definīcijas	6
5. Sertifikācijas kārtība.....	7
5.1 Individuālās sertifikācijas process	8
5.2 Grupas sertifikācijas process.....	9
5.3 Atbilstības novērtēšana.....	12
6. Vispārējās prasības vadības sistēmai	13
7. Prasības darbu veicējiem.....	13
7.1. kritērijs. Saimnieciskā darbība ir ekonomiski pamatota, izvērtēta un darboties spējīga ilgtermiņā	13
7.2. kritērijs. Darbus izpilda kvalitatīvi un veic pasākumus pastāvīgai kvalitātes pilnveidošanai	14
7.3. kritērijs. Darījumos ievēro godīgas konkurences un atbildīgas biznesa pārvaldības principus	15
7.4. kritērijs. Darbus izpilda atbilstoši darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasībām	16
7.5. kritērijs. Ievēro darbinieku un tieši ietekmēto ieinteresēto pušu intereses	17
7.6. kritērijs. Darbinieku atalgojums ir taisnīgs un motivējošs noteikto mērķu sasniegšanai	17
7.7. kritērijs. Izpildot darbus, novērš vai mazina vides piesārņojumu ar bīstamām vielām vai atkritumiem.....	18
7.8. kritērijs. Saglabā dabas un kultūrvēsturiskos pieminekļus, mazina augsnes un koku bojājumus, aizsargā ūdeņus	19
7.9. kritērijs. Ievēro meža apsaimniekošanas darbu aprobežojumus atbilstoši normatīvo aktu, pasūtītāja un saistošo meža apsaimniekošanas standartu prasībām	20
8. Iekšējais audits.....	20
1. pielikums.....	21
2. pielikums.....	22

Šis dokuments ir apstiprināts biedrībā “PEFC Latvija” 2025. gada 09. janvārī.

Izmaiņas			
Versijas nr.	Izmaiņu apraksts	Autors	Datums
1	Sākotnējais dokuments	Biedrība “PEFC Latvija”	23.04.2018.
2	Pārskatītais dokuments	Biedrība “PEFC Latvija”	09.01.2025.

1. PEFC Mežsaimniecības darbuzņēmēju standarta mērķis

Standarta mērķis ir veicināt ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, paaugstināt mežsaimniecības darbuzņēmēju sniegto pakalpojumu kvalitāti, efektivitāti un sociālo atbildību, tādējādi radot konkurētspējas priekšrocības sertificētiem darbuzņēmējiem.

2. Standarta darbības sfēra

Standarts ir piemērojams meža nozares darbuzņēmējiem neatkarīgi no to uzņēmējdarbības formas, kuri darbojas kādā no zemāk minētajām meža apsaimniekošanas **darbu** sfērām:

- Mežkopības darbi – augsnes gatavošana, meža stādīšana, ieaudzēšana, sēšana, agrotehniskā kopšana, jaunaudžu kopšana, meža aizsardzība.
- Mežizstrādes darbi – cirsmu izstrādes darbi, koksnes produktu sagatavošana un pievešana, šķeldošana.
- Transportēšanas darbi – apaļo kokmateriālu un šķeldu transportēšana.

Standarts ir piemērojams visā Latvijas teritorijā, darbiem visos meža īpašumos. Izpildot **darbus**, ir jāievēro valstī noteiktie normatīvie akti un starptautiskie nolīgumi.

3. Normatīvās atsauces

Dokuments ir izstrādāts un apstiprināts biedrībā “PEFC Latvija”, pamatojoties uz:

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 561/2006 (2006. gada 15. marts), ar ko paredz dažu sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu saistībā ar autotransportu, groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3821/85 un Padomes Regulu (EK) Nr. 2135/98 un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 3820/85

1989. gada 12. jūnija Direktīva 89/391 — OSH "pamatdirektīva"

Konvencija Nr. 87 “Par asociāciju brīvību un tiesību aizsardzību, apvienojoties organizācijās”, pieņemta 1948. gadā, Ženēvā (Latvijā spēkā no 27.01.1993)

05.02.1997. Aizsargjoslu likums

28.10.2010. Atkritumu apsaimniekošanas likums

14.10.1998. Civilprocesa likums

20.06.2001. Darba aizsardzības likums

20.06.2001. Darba likums

02.02.1995. Likums "Par nodokļiem un nodevām"

15.03.2001. Likums "Par piesārņojumu"

26.07.2010. Maksātnespējas likums

24.02.2000. Meža likums

04.10.2001. Konkurences likums

15.12.2016. Publisko iepirkumu likums

02.11.2006. Vides aizsardzības likums

14.12.2010. MK noteikumi Nr. 1117 "Bioeļļas kvalitātes prasības un mežizstrādes darbos izmantojamo griezējinstrumentu eļļošanai lietojamās bioeļļas izmantošanas un kontroles kārtība"

18.12.2012. MK noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā"

03.09.2002. MK noteikumi Nr. 400 “Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”

09.12.2002. MK noteikumi Nr. 526 “Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu”

20.08.2002. MK noteikumi Nr. 372 “Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus”

02.05.2012. MK noteikumi Nr. 310 "Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā"

02.10.2007. MK noteikumi Nr. 660 "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība"

16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"

10.03.2009. MK noteikumi Nr. 219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude"

02.05.2012. MK noteikumi Nr. 308 "Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi"

25.08.2009. MK noteikumi Nr. 950 "Nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība"

29.09.2008. MK noteikumi Nr. 798 "Noteikumi par atsevišķu horizontālo sadarbības vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam"

07.04.2015. MK noteikumi Nr. 167 "Noteikumi par darbinieku apliecībām"

- 03.08.2010. MK noteikumi Nr. 713 "Noteikumi par kārtību, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptieciņas medicīnisko materiālu minimumu"
- 06.04.2010. MK noteikumi Nr. 343 "Noteikumi par lielgabariņa un smagsvara pārvadājumiem"
- 18.12.2012. MK noteikumi Nr. 935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā"
- 18.12.2012. MK noteikumi Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu"
- 27.06.2023. MK noteikumi Nr. 348 "Meža aizsardzības noteikumi"
- 19.06.2016. MK noteikumi Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi"
- Nolīgums "Eiropas valstu nolīgums par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem ar autotransportu (ADR) (Latvijā spēkā no 11.05.1996)
- IAF MD2:2017 IAF obligātais dokuments akreditētu pārvaldības sistēmu sertifikāciju transfēram" / IAF MD2:2017 Mandatory Document for the Transfer of Accredited Certification of Management Systems
- 23.05.2017. MK noteikumi Nr 264 "Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām"
- 07.11.2000. MK noteikumi Nr. 384 "Noteikumi par bīstamajām iekārtām"

4. Terminu un definīcijas

Apakšuzņēmējs – juridiska vai fiziska persona, kas izpilda daļu vai visus **Standarta** sfērā noteiktos cita **Darbuzņēmēja** līguma Darbus.

Piezīme: Prasības, kuras noteiktas **Standartā apakšuzņēmējam**, vienādi attiecas uz **grupas vadītāju**, ja nav noteikts citādāk.

Bioloģiski nozīmīgi meža struktūras elementi – ekoloģiskie koki, to grupas, saglabājamais pamežs, paauga, mīrusī koksne, mitras ieplakas ar raksturīgu veģetāciju, un citas sugu aizsardzībai, izplatībai vai ekoloģisko funkciju nodrošināšanai nozīmīgas meža sastāvdaļas.

Darbi – **Standarta** darbības sfērā norādītie meža apsaimniekošanas darbi.

Darbinieks – persona, kas strādā darba devēja labā, saņemot par to atalgojumu, vai pašnodarbināta persona, kas izpilda **Darbuzņēmēja** līguma **darbus**.

Darba vieta – teritorija, kurā notiek vai ir veikti **Standarta** sfērā noteiktie meža apsaimniekošanas darbi.

Darbuzņēmējs – juridiska vai fiziska persona, tai skaitā **grupas vadītājs** un **grupas dalībnieki**, kas veic **Standarta** sfērā noteiktos **darbus**, ir ieguvusi **sertifikātu** vai ir tā iegūšanas vai atjaunošanas procesā.

Ekoloģiski nozīmīgas meža un nemeža teritorijas. Nacionālie parki, dabas rezervāti, dabas liegumi, dabas parki, aizsargājamo ainavu apvidi, dabas pieminekļi, mikroliegumi, kā arī meži ūdeņu un purvu aizsargjoslās.

Grupa – Standarta ieviešanas un sertifikācijas nolūkos uz līguma pamata izveidota **darbuzņēmēju** grupa, kuru apvieno un pārstāv **grupas vadītājs**.

Grupas dalībnieks - darbuzņēmējs, kuram ir mežsaimniecības darbuzņēmēju grupas **sertifikāts**, un kurš spēj ieviest šī **Standarta** prasības.

Piezīme: **Grupas dalībnieks - darbuzņēmējs** var būt jebkura fiziska vai juridiska persona, kas piesakās **grupas** sertifikācijai un kurai ir saistošas šī **Standarta** prasības.

Grupas vadītājs - organizācija, uzņēmums, biedrība vai cita juridiska persona, kas pārstāv **grupas dalībniekus**, ar kopējo atbildību par meža apsaimniekošanas darbu atbilstību **Standartam**.

Kultūrvēsturisks piemineklis – Kultūrvēsturiskā mantojuma daļa — kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķi objekti (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojamu personu darbības vietas), kā arī atsevišķi kapi, ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm.

Pasūtītājs – juridiska vai fiziska persona, ar kuru **darbuzņēmējam** ir noslēgts līgums par **Standarta** sfērā norādītajiem meža apsaimniekošanas darbiem.

Atpūtas vietas (tūrisma vietas)– labiekārtoti atpūtas un apskates objekti ar mērķi nodrošināt vides izglītību vai ikdienas atpūtas iespējas.

Sertifikāts – dokuments, kas apliecina **darbuzņēmēja** prakses atbilstību **Standartam**.

Standarts – PEFC Mežsaimniecības darbuzņēmēju standarts.

Tieši ietekmētā ieinteresētā puse – juridiska vai fiziska persona, kuru tieši ietekmē **Standarta** sfērā noteiktie darbi.

5. Sertifikācijas kārtība

Standartā iekļautie kritēriji un indikatori ir jāpiemēro kā pamats **darbuzņēmēju** novērtēšanai, ko atbilstoši PEFC sistēmas normatīvajiem dokumentiem veic neatkarīgas sertifikācijas organizācijas, un to pieņemtajiem sertifikācijas lēmumiem ir jābūt objektīviem, neatkarīgiem un pamatotiem. Savukārt akreditācijas iestādes, kuras ir iekļautas Starptautiskajā akreditācijas forumā (International Accreditation Forum - IAF) vai IAF reģionālā akreditācijas grupā, akreditē jeb novērtē sertifikācijas organizāciju darbību.

Sertifikātu iegūst atbilstoši kārtībai, kas noteikta:

- PEFC Mežsaimniecības darbuzņēmēju individuālai sertifikācijai, vai
- PEFC Mežsaimniecības darbuzņēmēju grupas sertifikācijai.

Sertifikātu izsniedz uz 5 gadiem, un tas ir derīgs, ja sekmīgi tiek veikti ikgadējie uzraudzības auditi.

Sertifikācijas organizācija neveic **darbuzņēmēja** sertifikācijas auditus un atkārtotās pārbaudes dabā, periodā, kad auditā iekļautajam meža apsaimniekošanas darbam ir sezonāls, normatīvajos aktos vai meža apsaimniekošanas standartos noteikts pārtraukums.

Sertifikāta turētājs ir atbildīgs par **apakšuzņēmēju darbu** izpildi un saistošo **Standarta** prasību ievērošanu.

Sertifikācijas organizāciju maiņas gadījumā ievēro prasības, kas noteiktas dokumentā IAF MD2:2017 “IAF obligātais dokuments akreditētu pārvaldības sistēmu sertifikāciju transfēram” (IAF Mandatory Document for the Transfer of Accredited Certification of Management Systems).

Darbuzņēmējiem ir iespēja sertificēties individuāli, saņemot **sertifikātu**, vai arī pievienojoties kādai no **darbuzņēmēju grupām** vai veidojot jaunu **grupu**. Uzņēmuma lielums nav noteicošais faktors individuālā sertifikācijas veida izvēlei, bet šis sertifikācijas veids izmaksu ziņā vienam **darbuzņēmējam**, iespējams, var būt finansiāli dārgāks.

5.1 Individuālās sertifikācijas process

Sākotnējā **sertifikācija un pārsertifikācija**:

- a) **darbuzņēmējs** sertifikācijas organizācijai iesniedz pieteikumu un slēdz līgumu par **darbuzņēmēja** auditu, sertifikāciju un uzraudzību;
- b) **darbuzņēmējam** ir jāiesniedz sertifikācijas organizācijai **pasūtītāju** kontaktinformāciju, kuriem tas sniedzis mežsaimniecības darbu pakalpojumus pēdējo 12 mēnešu laikā;
- c) **darbuzņēmējs** sertifikācijas organizācijai iesniedz apakšuzņēmēju kontaktinformāciju, kuri tikuši piesaistīti mežsaimniecības darbu izpildē pēdējo 12 mēnešu laikā;
- d) sertifikācijas organizācija **darbuzņēmēja** norādītajiem **pasūtītājiem** un citām ieinteresētajām pusēm paziņo par **darbuzņēmēja** sertifikācijas uzsākšanu, nosakot atsauksmju iesniegšanas laiku ne īsāku par 30 dienām;
- e) sertifikācijas organizācija veic **darbuzņēmēja** auditu uzņēmumā un objektos dabā katrā sertificējamajā **darbu** sfērā, kā arī sagatavo ziņojumu par uzņēmējdarbības prakses atbilstību **Standartam** un apraksta konstatētās neatbilstības un novērojumus, ja tādi ir;
- f) sertifikācijas organizācija izsniedz **darbuzņēmējam sertifikātu**, ja ir novērstas visas audita laikā konstatētās būtiskās neatbilstības;
- g) ja **darbuzņēmējs** vēlas lietot PEFC prečuzīmi, tam ir jāslēdz līgums ar biedrību “PEFC Latvija” par PEFC prečuzīmes lietošanu.

Sertifikācijas **uzraudzības** audits:

- a) uzraudzības auditu ir jāveic reizi gadā, bet ne retāk kā reizi 15 mēnešos;
- b) **darbuzņēmējam** ir jāiesniedz sertifikācijas organizācijai **pasūtītāju** kontaktinformāciju, kuriem tas sniedzis mežsaimniecības darbu pakalpojumus pēdējo 12 mēnešu laikā;
- c) **darbuzņēmējam** ir jāiesniedz sertifikācijas organizācijai apakšuzņēmēju kontaktinformāciju, kuri tikuši piesaistīti mežsaimniecības darbu izpildē pēdējo 12 mēnešu laikā;
- d) sertifikācijas organizācija **darbuzņēmēja** norādītajiem **pasūtītājiem** un citām ieinteresētajām pusēm paziņo par **darbuzņēmēja** sertifikācijas uzsākšanu, nosakot atsauksmju iesniegšanas laiku ne īsāku par 30 dienām;

- e) sertifikācijas organizācija veic **darbu** uzņēmumā un objektos dabā katrā sertificējamajā **darbu** sfērā, kā arī sagatavo ziņojumu par uzņēmējdarbības prakses atbilstību **Standartam** un apraksta konstatētās neatbilstības un novērojumus, ja tādi ir.

Neatbilstību novēršanas un sertifikāta derīguma apturēšanas process

Sertifikācijas organizācija audita ziņojumā reģistrē audita laikā konstatētās neatbilstības un novērojumus, atbilstoši to būtiskumam:

- a) Būtiska neatbilstība - neatbilstība vienai vai vairākām **Standarta** prasībām vai nespēja īstenot un nodrošināt vienas vai vairāku prasību ievērošanu, kas var radīt sistēmisku vai būtisku risku ilgtspējīgai meža apsaimniekošanai, pakalpojumu efektivitātei un kvalitātei. Būtiskas neatbilstības novēršanas termiņš ir 3 mēneši no neatbilstību ziņojuma apstiprināšanas datuma;
- b) Nebūtiska neatbilstība. Neatbilstība kādai no **Standarta** prasībām, kam nav sistemātiska rakstura un kas nerada sistēmisku vai būtisku risku ilgtspējīgai meža apsaimniekošanai, pakalpojumu efektivitātei un kvalitātei. Nebūtiskas neatbilstības novēršanas termiņš ir 12 mēneši no neatbilstību ziņojuma apstiprināšanas datuma, bet ne vēlāk kā līdz nākamajam auditam. Ja nebūtiska neatbilstība nav novērsta termiņā, to reģistrē kā būtisku neatbilstību
- c) Novērojums – audita laikā veikts novērojums, kas nav neatbilstība **Standartam**, bet auditoru komandas uztverē ir iespēja meža apsaimniekošanas sistēmas uzlabojumiem. Kā arī novērojums var tikt izvirzīts gadījumos, ja audita laikā nav gūti pietiekoši pierādījumi par neatbilstību **Standarta** prasībām, bet šo aspektu nepieciešams pārbaudīt nākamā audita laikā. Novērojumiem nav novēršanas termiņš.

Sertifikācijas organizācija līdz būtisko neatbilstību novēršanas termiņa beigām veic atkārtotu pārbaudi, vērtējot darbības reģistrēto neatbilstību novēršanai.

Sertifikācijas organizācija aptur individuālā **sertifikāta** derīgumu šādos gadījumos:

- a) būtiskās neatbilstības nav novērstas noteiktajos termiņos;
- b) auditā ir reģistrētas vairāk par 4 būtiskām neatbilstībām;
- c) auditā ir konstatēta neatbilstība pret indikatoru 7.1.6;
- d) netiek pildīti ar sertifikācijas organizāciju noslēgtā līguma nosacījumi.

Sertifikāta atjaunošanas process

Lēmumu par **sertifikāta** darbības atjaunošanu var pieņemt 6 mēnešu laikā kopš tā apturēšanas. Šajā laikā sertifikācijas organizācija veic ārpuskārtas auditu tādā apjomā, lai konstatētu, vai visas **Standarta** prasības ir izpildītas un vairs nepastāv situācijas, kuru dēļ **sertifikāta** darbība tika apturēta.

Ja šis termiņš tiek pārsniegts, tad sertifikācijas process jāuzsāk no jauna, veicot sākotnējo sertifikāciju.

5.2 Grupas sertifikācijas process

Grupās sertifikācijas nosacījumi

Darbuzņēmējs pievienojas esošai **darbuzņēmēju grupai** vai arī veido jaunu **grupu**. Visi **grupā** iekļautie **darbuzņēmēji** ir atbildīgi par **Standarta** ievērošanu. **Grupā** iekļautajiem **darbuzņēmējiem** ir viens kopīgs **sertifikāts**. **Grupas** sertifikāciju vada **grupas vadītājs** – organizācija, uzņēmums, biedrība vai cita juridiska persona.

Grupas vadītāja atbildība:

- a) slēgt līgumus ar visiem **grupas dalībniekiem** par **Standarta** prasību ievērošanu un sertificēšanos;
- b) iesniegt sertifikācijas pieteikumu sertifikācijas organizācijai;
- c) organizēt iekšējo auditu **grupas dalībniekiem** vismaz reizi 12 mēnešos;
- d) uzraudzīt visu **grupas dalībnieku** uzņēmējdarbības prakses atbilstību **Standartam**;
- e) noteikt atbildību starp **grupas vadītāju** un **grupas dalībniekiem** attiecībā uz **Standarta** prasību izpildi;
- f) izstrādāt procedūras jaunu **grupas dalībnieku** uzņemšanai, izslēgšanai, informācijas aprītei **grupā**, neatbilstību novēršanai, iekšējai kontrolei, strīdu izšķiršanas kārtībai;
- g) uzturēt sertificēto **grupas dalībnieku** reģistru;
- h) sniegt informācijas, dokumentācijas un tehnisko atbalstu sertifikācijas organizācijai audita laikā;
- i) vismaz 5 gadus uzglabāt dokumentāciju par **grupas dalībnieku** apmācībām, iekšējo auditu veikšanu un konstatētajām neatbilstībām, kā arī izstrādātās rakstiskās procedūras;
- j) slēgt līgumu ar biedrību “PEFC Latvija” par PEFC preču zīmes lietošanu, ja **grupa** vēlas lietot PEFC preču zīmi, kā arī uzraudzīt PEFC preču zīmes lietošanu.

Grupas dalībnieku tiesības:

- a) saņemt no **grupas vadītāja** informāciju par sertifikācijas procesu un **grupas** darbību;
- b) saņemt no **grupas vadītāja** **sertifikāta** kopiju;
- c) saņemt no **grupas vadītāja** pieeju PEFC preču zīmes ģeneratoram.

Grupas dalībnieku pienākumi:

- a) rakstiski apliecināt dalību **grupā** un apņemšanos nodrošināt **Standarta** prasības;
- b) ievērot **Standartā** noteiktās prasības;
- c) sniegt **grupas vadītājam** visu nepieciešamo informāciju, dokumentāciju un tehnisko atbalstu **grupas** darbības nodrošināšanai un sertifikācijas, uzraudzības un iekšējo auditu veikšanai.

Grupas sākotnējā sertifikācija un pārsertifikācija:

- a) **darbuzņēmējam** ir jāslēdz līgums ar **grupas vadītāju** par dalību **grupā** un sertificēšanos, kā arī jāiesniedz sertifikācijas organizācijai **pasūtītāju** kontaktinformāciju, kuriem **grupas dalībnieki** ir snieguši mežsaimniecības darbu pakalpojumus pēdējo 12 mēnešu laikā.
- b) sertifikācijas organizācija auditā iekļauj vismaz 50% **darbuzņēmēju**, ja to skaits **grupā** nepārsniedz 10 dalībniekus. Ja dalībniekus skaits **grupā** ir vairāk kā 10, sertifikācijas organizācija auditā iekļauj vismaz 30 % no kopējā **darbuzņēmēju** skaita, bet ne mazāk kā piecus dalībniekus.
- c) **grupas vadītājs** organizē ārējos auditus;
- d) **grupas vadītājs** sertifikācijas organizācijai iesniedz pieteikumu un slēdz līgumu par sertifikācijas procesu;

- e) sertifikācijas organizācija **grupas vadītāja** norādītajiem **pasūtītājiem** un citām ieinteresētajām pusēm paziņo par **grupas** sertifikācijas uzsākšanu, nosakot atsauksmju iesniegšanas laiku ne īsāku par 30 dienām;
- f) sertifikācijas organizācija veic **grupas** auditu uzņēmumos un objektos dabā katrā sertificējamajā **darbu** sfērā, kā arī sagatavo ziņojumu par **grupas** uzņēmējdarbības prakses atbilstību **Standartam** un apraksta konstatētās neatbilstības un novērojumus, ja tādi ir;
- g) sertifikācijas organizācija izsniedz **grupai sertifikātu**, ja ir novērstas visas audita laikā konstatētās būtiskās neatbilstības;
- h) **grupas vadītājs** nodrošina konstatēto neatbilstību novēršanu.

Grupas uzraudzības audits:

- a) uzraudzības auditu ir jāveic reizi gadā, bet ne retāk kā reizi 15 mēnešos;
- b) sertifikācijas organizācijai uzraudzības auditā ir jāauditē vismaz 10% no **grupas dalībniekiem**, prioritāri izvēloties jaunus (nesen pievienojušos) **grupas dalībniekus**, bet piecu gadu ciklā visiem **grupas dalībniekiem** ir jābūt auditētiem;
- c) **grupas vadītājam** ir jāiesniedz sertifikācijas organizācijai **pasūtītāju** kontaktinformāciju, kuriem **grupas dalībnieki** ir snieguši mežsaimniecības darbu pakalpojumus pēdējo 12 mēnešu laikā;
- d) sertifikācijas organizācija norādītajiem **pasūtītājiem** un citām ieinteresētajām pusēm paziņo par **grupas** sertifikācijas uzraudzību, nosakot atsauksmju iesniegšanas laiku ne īsāku par 30 dienām;
- e) sertifikācijas organizācija veic **grupas dalībnieku** auditu uzņēmumos un objektos dabā katrā sertificējamajā **darbu** sfērā, kā arī sagatavo ziņojumu par **grupas** uzņēmējdarbības prakses atbilstību **Standartam** un apraksta konstatētās neatbilstības un novērojumus, ja tādi ir;
- f) **grupas vadītājs** nodrošina konstatēto neatbilstību novēršanu.

Neatbilstību novēršanas un sertifikāta derīguma apturēšanas process

Sertifikācijas organizācija audita ziņojumā reģistrē audita laikā konstatētās neatbilstības un novērojumus, atbilstoši to būtiskumam:

- a) Būtiska neatbilstība - neatbilstība vienai vai vairākām **Standarta** prasībām vai nespēja īstenot un nodrošināt vienas vai vairāku prasību ievērošanu, kas var radīt sistēmisku vai būtisku risku ilgtspējīgai meža apsaimniekošanai, pakalpojumu efektivitātei un kvalitātei. Būtiskas neatbilstības novēršanas termiņš ir 3 mēneši no neatbilstību ziņojuma apstiprināšanas datuma;
- b) Nebūtiska neatbilstība. Neatbilstība kādai no **Standarta** prasībām, kam nav sistemātiska rakstura un kas nerada sistēmisku vai būtisku risku ilgtspējīgai meža apsaimniekošanai, pakalpojumu efektivitātei un kvalitātei. Nebūtiskas neatbilstības novēršanas termiņš ir 12 mēneši no neatbilstību ziņojuma apstiprināšanas datuma, bet ne vēlāk kā līdz nākamajam auditam. Ja nebūtiska neatbilstība nav novērsta termiņā, to reģistrē kā būtisku neatbilstību;
- c) Novērojums – audita laikā veikts novērojums, kas nav neatbilstība **Standartam**, bet auditoru komandas uztverē ir iespēja **darbuuzņēmēja** īstenotās uzņēmējdarbības prakses uzlabošana. Kā arī novērojums var tikt izvirzīts gadījumos, ja audita laikā nav gūti pietiekoši pierādījumi par neatbilstību **Standarta** prasībām, bet šo aspektu nepieciešams pārbaudīt nākamā audita laikā. Novērojumiem nav novēršanas termiņš.

Sertifikācijas organizācija līdz būtisko neatbilstību novēršanas termiņa beigām veic atkārtotu pārbaudi, vērtējot darbības reģistrēto neatbilstību novēršanai.

Sertifikācijas organizācija aptur **grupas sertifikāta** derīgumu šādos gadījumos:

- a) atkārtotā **grupas** pārbaudē reģistrētās būtiskās neatbilstības nav novērstas;
- b) auditā ir reģistrētas vairāk par 4 būtiskām neatbilstībām, kas izvirzītas **grupas vadītājam**;
- c) auditā ir konstatēta neatbilstība pret indikatoru 7.1.6;
- d) netiek pildīti ar sertifikācijas organizāciju noslēgtā līguma nosacījumi.

Sertifikācijas organizācija aptur **grupas dalībnieka sertifikāta** derīgumu šādos gadījumos:

- a) atkārtotā **grupas dalībnieka** pārbaudē reģistrētās būtiskās neatbilstības nav novērstas;
- b) auditā ir reģistrētas vairāk par 4 būtiskām neatbilstībām, kas izvirzītas **grupas dalībniekam**;
- c) auditā ir konstatēta neatbilstība pret indikatoru 7.1.6.

Sertifikāta atjaunošanas process

Lēmumu par **sertifikāta** darbības atjaunošanu var pieņemt 6 mēnešu laikā kopš tā apturēšanas, veicot ārpuskārtas auditu un novērtējot konstatētās būtiskās neatbilstības. **Sertifikāta** darbības atjaunošanai 6 mēnešu laikā kopš tā apturēšanas sertifikācijas organizācija veic ārpuskārtas tādā apjomā, lai konstatētu, ka **Standarta** prasības ir izpildītas un vairs nepastāv situācijas, kuru dēļ **sertifikāta** darbība tika apturēta.

Ja šis termiņš tiek pārsniegts, tad sertifikācijas process jāuzsāk no jauna, veicot sākotnējo sertifikāciju.

5.3 Atbilstības novērtēšana

Lai audita procesā noteiktu **darbuzņēmēja**, tostarp **apakšuzņēmēja**, īstenotās uzņēmējdarbības prakses atbilstību **Standartam**, neatkarīga sertifikācija organizācija veic novērtējumu jeb auditu atbilstoši **Standarta** 5.1 un 5.2 punktu nosacījumiem. Sākotnējā sertifikācijas, uzraudzības vai pārsertifikācijas auditā **Standarta** prasības tiek piemērotas **darbuzņēmējiem** un **apakšuzņēmējiem**, ievērojot sekojošus nosacījumus:

Standarta nodaļa	Darbuzņēmējam piemērojamās prasības	Apakšuzņēmējam piemērojamās prasības
6.nodaļa	Saistošas visas 6.nodaļas prasības.	Saistošs punkts 6.1.
7.nodaļa	Saistoši visi 7. nodaļas indikatori.	Saistoši indikatori: 7.1.6, 7.2.1, 7.2.3, 7.2.4, 7.2.5, 7.2.6, 7.2.7, 7.3.2, 7.3.3, 7.4.1, 7.4.2, 7.4.3, 7.4.4, 7.4.5, 7.4.6, 7.4.7, 7.5.1, 7.5.2, 7.5.3, 7.5.4, 7.6.1, 7.6.2, 7.6.3, 7.7.1, 7.7.2, 7.7.4, 7.7.5, 7.7.6, 7.8.1, 7.8.2, 7.8.3, 7.8.4, 7.8.6, 7.8.7, 7.9.1, 7.9.2

8.nodaļa	Saistošas visas 8.nodaļas prasības.	Iekšējo auditu pie apakšuzņēmējiem veic darbuzņēmējs .
----------	-------------------------------------	--

Standarta 7. nodaļā ir iekļauti 9 kritēriji, kuros aprakstītas vispārējās prasības, kas raksturo atbildīgu uzņēmējdarbības praksi. Savukārt **indikatoru** jeb uzņēmējdarbības prakses rādītāji ir tie, kurus vērtē sākotnējās sertifikācijas, uzraudzības vai pārsertifikācijas auditos, lai noteiktu **darbuzņēmēja** un **apakšuzņēmēja** īstenotās uzņēmējdarbības prakses atbilstību kritērijiem un **Standartam**. **Pārbaudes līdzekļi** ir uzņēmējdarbības prakses pierādījuma elementi, kurus sertifikācijas organizācijas var izmantot, lai noteiktu atbilstību **Standarta** indikatoriem. Dotie pārbaudes līdzekļi ir rekomendējoši. Auditos var izmantot arī citus pārbaudes līdzekļus, kas raksturo atbilstību indikatoriem.

6. Vispārējās prasības vadības sistēmai

- 6.1 (A) **Darbuzņēmējam** ir jāievēro saistošie normatīvie akti.
- 6.2 **Darbuzņēmējs** ir izveidojis un uztur vadības sistēmu atbilstoši 5.1 punktā noteiktajai kārtībai.
- 6.3 **Darbuzņēmējam**, slēdzot līgumus ar **apakšuzņēmējiem**, līgumā ir jāiekļauj nosacījumu, ka **apakšuzņēmējiem** ir jāievēro šī **Standarta** saistošās prasības.
- 6.4 **Grupas** sertifikācija ir izveidota un uzturēta atbilstoši 5.2 punktā noteiktajai kārtībai.
- 6.5 **Grupas dalībniekiem**, slēdzot līgumus ar **apakšuzņēmējiem**, līgumā ir jāiekļauj nosacījumu, ka apakšuzņēmējiem ir jāievēro šī **Standarta** saistošās prasības.

7. Prasības darbu veicējiem

7.1. kritērijs. Saimnieciskā darbība ir ekonomiski pamatota, izvērtēta un darboties spējīga ilgtermiņā

7.1.1. **Indikators:** Izvērtē savas saimnieciskās darbības, finansiālās stabilitātes un efektivitātes rādītājus, tirgus faktoros, veic pasākumus saimnieciskās darbības pilnveidošanai, ja nepieciešams.

Pārbaudes līdzekļi: *Bilances analīze, apgrozāmo līdzekļu pietiekamība, pašu kapitāla pietiekamība, likviditātes rādītāji, ražīguma rādītāji, tirgus analīze, rīcības plāns darbības pilnveidošanai, intervijas ar uzņēmuma vadību.*

7.1.2. **Indikators:** Nosaka uzņēmumam un **darbiniekiem** sasniedzamos mērķus, un darbības mērķu sasniegšanai, kā arī izvērtē sasniegtos rādītājus.

Pārbaudes līdzekļi: *Finanšu un nefinanšu mērķu dokumenti. Noteiktie rādītāji un sasniegtais līmenis. Intervijas ar **darbiniekiem** un uzņēmuma vadību, budžets, normas, ražīguma rādītāji.*

7.1.3. **Indikators:** **Darbuzņēmēja** piedāvātās cenas **darbu** izpildei ir balstītas uz dokumentētiem izmaksu aprēķiniem, pārsniedzot pašizmaksas līmeni.

Pārbaudes līdzekļi: *Pašizmaksas aprēķini cenu piedāvājumiem. Peļņas vai zaudējumu aprēķins. Intervijas ar uzņēmuma vadību.*

7.1.4. **Indikators:** Veic pasākumus darbības uzlabošanai, ja ieņēmumi no **darbu** izpildes nepārsniedz izmaksas vai rodas apgrozāmo līdzekļu trūkums.

Pārbaudes līdzekļi: *Pašizmaksas aprēķini cenu piedāvājumiem. Peļņas vai zaudējumu un nepieciešamo apgrozāmo līdzekļu aprēķins. Grāmatvedības dati. Intervijas ar uzņēmuma vadību, rīcības plāns darbības uzlabošanai.*

7.1.5. (A) **Indikators:** Izvērtē **darbinieku** kompetences doto darbu izpildei un mērķu sasniegšanai. Veic apmācības nepieciešamo zināšanu un prasmju pilnveidei.

Pārbaudes līdzekļi: ***Darbinieku** snieguma izvērtēšanas dokumenti, kompetenču pārbaudes kontrolsaraksts, apmācību dokumenti. Intervijas ar **darbiniekiem** un uzņēmuma vadību.*

7.1.6. (A) **Indikators: Darbuuzņēmējam** nav pasludināts maksātnespējas process, nav apturēta vai pārtraukta tā saimnieciskā darbība, nav likvidācijas process.

*Piezīme: Sertifikātu ir jāaptur, ja **darbuuzņēmējam** ir pasludināts maksātnespējas process, ir apturēta vai pārtraukta tā saimnieciskā darbība, ir likvidācijas process.*

Pārbaudes līdzekļi: *Uzņēmumu reģistra Maksātnespējas reģistrs, Lursoft Maksātnespējas reģistrs.*

7.2. kritērijs. Darbus izpilda kvalitatīvi un veic pasākumus pastāvīgai kvalitātes pilnveidošanai

7.2.1. (A) **Indikators: Darbu** izpilde atbilst normatīvo aktu, **pasūtītāja**, meža apsaimniekošanas un koksnes piegāžu ķēdes standartu prasībām.

Pārbaudes līdzekļi: *Intervijas ar **darbiniekiem** un uzņēmuma vadību, **pasūtītāja** pretenzijas un atsauksmes. Pārbaudes dabā, pārbaudes akti, neatbilstību reģistrs.*

7.2.2. **Indikators: Darbuuzņēmējs** kontrolē **darbu** izpildes kvalitāti, reģistrē neatbilstības un veic pasākumus to novēršanai.

Pārbaudes līdzekļi: ***Pasūtītāja** pretenzijas un atsauksmes. Pārbaudes akti, pārbaudes dabā, neatbilstību reģistrs, rīcības plāns neatbilstību novēršanai, intervijas ar **darbiniekiem** un uzņēmuma vadību.*

7.2.3. (A) **Indikators:** Informē un apmāca **darbiniekus** par saistošo **Darbu** izpildes kvalitātes prasībām.

Pārbaudes līdzekļi: *Intervijas ar **darbiniekiem** un uzņēmuma vadību. Kvalitātes prasības, procedūras, vadlīnijas un to pieejamība **darbiniekiem**, apmācību dokumenti.*

7.2.4. (A) **Indikators:** Tehnika, instrumenti, iekārtas un aprīkojums atbilst izpildāmo **darbu**, saistošajām darba aizsardzības un ugunsdrošības prasībām, to drošības ierīces ir tehniskā kārtībā.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā, tehnikas, instrumentu, iekārtu un aprīkojuma ražotāju instrukcijas, specifikācijas vai bukleti, ugunsdzēsāmie aparāti un drošības aprīkojuma pārbaudes, tehnikas apkopes žurnāli. Intervijas ar **darbiniekiem** un uzņēmuma vadību.*

7.2.5. (A) **Indikators: Darbu** veikšanai ir saņemtas nepieciešamās atļaujas un licences. Pārbaudes līdzekļi: *Lielgabariņu un smagsvara kravu pārvadājumu atļaujas, komercpārvadātāju licence, uzņēmuma reģistrācijas apliecības, ciršanas apliecinājumi, saskaņojumi strādājot aizsargjoslās, saskaņojums ar citiem īpašniekiem. Intervijas ar **darbiniekiem** un uzņēmuma vadību.*

7.2.6. (A) **Indikators:** Apaļkoksnes pārvadājumos ievēro noteiktos ierobežojumus par kopējās faktiskās masas apmēru līdz 52 (piecdesmit divām) tonnām, saskaņā ar normatīvo aktu noteikumiem par lielgabariņa un smagsvara pārvadājumiem.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā, kokvedēju asu svaru rādījumi, uzmērīšanas akti, masas kontrole, protokoli no valsts policijas. Atļaujas smagsvara pārvadājumu veikšanai pārbaude <https://va.lvceli.lv>*

7.2.7. (A) **Indikators:** Apaļkoksnes pārvadājumos ievēro normatīvo aktu prasības par transportlīdzekļu apkalpi, transportlīdzekļu vadīšanas laikposmiem, transportlīdzekļu vadīšanas pārtraukumiem un transportlīdzekļu vadītāju atpūtas laikposmiem.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā, tahogrāfa dati, intervijas ar uzņēmuma **darbiniekiem**, protokoli no valsts policijas.*

7.3. kritērijs. Darījumos ievēro godīgas konkurences un atbildīgas biznesa pārvaldības principus

7.3.1. **Indikators:** Darījumu attiecības ar **pasūtītājiem, darbiniekiem un apakšuzņēmējiem** balsta uz savstarpēji noslēgtiem līgumiem.

Pārbaudes līdzekļi: *Intervijas ar **darbiniekiem**, uzņēmuma vadību un sadarbības partneriem, **apakšuzņēmējiem**, kā arī noslēgtie līgumi.*

7.3.2. (A) **Indikators:** Ievēro godīgas konkurences principus, kā arī **pasūtītāju un apakšuzņēmēju** saistošos rīcības kodeksus. Darījumos neveido karteļa vai aizliegtu vienošanos, ļaunprātīgi neizmanto dominējošo stāvokli.

Pārbaudes līdzekļi: *Konkurences padomes lēmumi, intervijas ar **pasūtītājiem**, darījumu partneriem, **apakšuzņēmējiem** un uzņēmuma vadību.*

7.3.3. (A) **Indikators:** Nodokļus maksā atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Pārbaudes līdzekļi: *Valsts ieņēmumu dienesta datu bāze par nodokļu parādniekiem, intervijas ar uzņēmuma vadību, **darbiniekiem** un **apakšuzņēmējiem**.*

7.3.4. **Indikators: Darbu**zņēmējs norēķinās ar **apakšuzņēmējiem** atbilstoši savstarpēji noslēgtā līguma nosacījumiem, ievērojot normatīvo aktu prasības.

Pārbaudes līdzekļi: *Līguma nosacījumi (apmaksas termiņi un kārtība), intervijas ar **apakšuzņēmējiem** un uzņēmuma vadību.*

7.3.5. **Indikators: Darbuņēmējam** iepriekšējo 12 mēnešu periodā nav ar **pasūtītāju** pārtrauktas līgumattiecības **darbuņēmēja** saistību neizpildes dēļ.

Pārbaudes līdzekļi: *Intervijas ar pasūtītājiem, uzņēmuma līgumu saraksts, sarakste ar pasūtītājiem.*

7.4. kritērijs. Darbus izpilda atbilstoši darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasībām

7.4.1. (A) **Indikators:** Ir izstrādāts darba vides risku novērtējums, veikta darba aizsardzības instruktāža un apmācība darba aizsardzības jomā. **Darbinieki** ir informēti par darba vides riskiem **darba vietā**.

Pārbaudes līdzekļi: *Instruktāžas žurnālu pārbaude, risku novērtējuma dokumentu pārbaude, intervijas ar darbiniekiem.*

7.4.2. (A) **Indikators: Darbinieki** ievēro darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasības, lieto individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus atbilstoši riskiem **darba vietā**.

Pārbaudes līdzekļi: *Individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanas novērtējums. Intervijas ar darbiniekiem. Instrukcijas žurnālu pārbaude. Pirmās palīdzības līdzekļu pārbaude. Drošības zīmju lietošanas pārbaude. Intervijas ar darbiniekiem.*

7.4.3. (A) **Indikators: Darbos** izmantotos instrumentus, iekārtas, tehniku un aprīkojumu uztur un lieto atbilstoši darba aizsardzības, elektrodrošības un ugunsdrošības prasībām.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā, intervijas ar darbiniekiem, saistošo dokumentu pārbaude.*

7.4.4. (A) **Indikators:** Izvērtē nelaimes gadījumus darbā un veic pasākumus, lai tie neatkārtotos.

Pārbaudes līdzekļi: *Nelaiemes gadījumu reģistrs, pasākumi nelaimes gadījumu novēršanai, intervijas ar darbiniekiem un uzņēmuma vadību.*

7.4.5. (A) **Indikators: Darbiniekiem** ir **darbu** izpildei atbilstošas prasmes un nepieciešamās apliecības par tiesībām strādāt ar attiecīgajiem instrumentiem, iekārtām, tehniku un aprīkojumu.

Pārbaudes līdzekļi: *Intervijas ar darbiniekiem. Pārbaudes dabā. Apliecību pārbaude.*

7.4.6. (A) **Indikators: Darbiniekiem** ir veiktas obligātās veselības pārbaudes.

Pārbaudes līdzekļi: *Obligāto veselības pārbažu reģistrs. Risku novērtējuma dokumenti. Vakcināciju apliecinājoši dokumenti vai dokumenti par atteikšanos no vakcinēšanās.*

7.4.7 (A) **Indikators: Darbinieki** ir vakcinējušies atbilstoši darba vides riskiem vai ir rakstiski apliecinājuši atteikšanos no vakcinācijas.

Pārbaudes līdzekļi: *Risku novērtējuma dokumenti. Vakcināciju apliecinājoši dokumenti vai dokumenti par atteikšanos no vakcinēšanās.*

7.5. kritērijs. Ievēro darbinieku un tieši ietekmēto ieinteresēto pušu intereses

7.5.1. (A) **Indikators:** Veicot **Darbus**, informē **pasūtītāju** par konfliktiem ar **tieši ietekmētajām ieinteresētajām pusēm** saistībā ar **darbu** izpildi.

Pārbaudes līdzekļi: *Tieši ietekmēto ieinteresēto pušu ziņojumi, intervijas ar pasūtītājiem un darbiniekiem.*

7.5.2. (A) **Indikators:** Risina konfliktus ar **tieši ietekmētajām ieinteresētajām pusēm** atbilstoši **pasūtītāja** norādījumiem, ievērojot **pasūtītāja** rīcības kodeksa (labās prakses principus) un normatīvo aktu prasībās.

Pārbaudes līdzekļi: *Tieši ietekmēto ieinteresēto pušu ziņojumi, intervijas ar pasūtītājiem un darbiniekiem, konfliktu risināšanas sarakste.*

7.5.3. (A) **Indikators: Darbinieki** savu interešu un tiesību aizstāvībai var brīvi dibināt vai apvienoties arodbiedrībās un citās sevis izvēlētajās organizācijās, kā arī veikt sarunas ar darba devēju individuāli vai izvirzot pārstāvjus.

Pārbaudes līdzekļi: *Intervijas ar darbiniekiem.*

7.5.4. (A) **Indikators:** Darba laika, atpūtas laika un atvaļinājuma ilgumam ir jāatbilst normatīvo aktu prasībām.

Pārbaudes līdzekļi: *Darba līgumi, darba laika uzskaites tabulas, darba maiņu reģistrs, tahogrāfu rādītāji, intervijas ar darbiniekiem.*

7.6. kritērijs. Darbinieku atalgojums ir taisnīgs un motivējošs noteikto mērķu sasniegšanai

7.6.1. (A) **Indikators:** Uzņēmuma **darbiniekiem** darba līgumā ir norādīts korekts profesiju klasifikatora kods atbilstoši to veicamajiem darbiem.

Pārbaudes līdzekļi: *Intervijas ar darbiniekiem, darba līgumi, grāmatvedības dati, padarīto darbu atskaites, pārbaudes dabā.*

7.6.2. (A) **Indikators:** Mežizstrādes un transportēšanas uzņēmuma **darbinieku** vidējais atalgojums ar sertifikācijas tvērumu saistītajās profesiju grupās ir vismaz 80% no attiecīgās profesiju grupas vidējās stundas tarifa likmes valstī.

Piezīme: Šī prasība neattiecas uz **darbiniekiem** pārbaudes laikā un **darbiniekiem** ar nelielu (līdz 12 mēnešiem) darba stāžu konkrētajā profesiju grupā.

Pārbaudes līdzekļi: *Valsts ieņēmumu dienesta statistika atbilstoši profesiju klasifikatoram un profesiju grupām. Darba līgumi. Uzņēmuma darbinieku atalgojuma grāmatvedības dati.*

7.6.3. (A) **Indikators: Darbiniekiem** atalgojums tiek izmaksāts darba līgumā un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Pārbaudes līdzekļi: *Algu izmaksu reģistrs, darba līgumi, intervijas ar **darbiniekiem**, darba samaksas aprēķins.*

7.6.4. **Indikators: Darbuņēmējs** izvērtē iespējas motivēt **darbiniekus** formulēto uzņēmuma mērķu sasniegšanai ar dažādiem atalgojuma elementiem, piemēram, prēmijām, papildus brīvdienām.

Pārbaudes līdzekļi: *Finanšu un nefinanšu mērķu dokumenti, atalgojuma veidi, algu aprēķini, intervijas ar **darbiniekiem** un uzņēmuma vadību.*

7.7. kritērijs. Izpildot darbus, novērš vai mazina vides piesārņojumu ar bīstamām vielām vai atkritumiem

7.7.1. (A) **Indikators: Darbuņēmējam** ir jāveic darbības, lai novērstu eļļas, degvielas un citu ķīmisko vielu noplūdes, bet noplūdes gadījumā ir jānodrošina šo vielu savākšanu atbilstoši dokumentētām kārtībām. Meža apsaimniekošanas darbos izmantotajā tehnikā, instrumentu apkopes un uzpildes vietās ir jābūt pieejamiem naftas produktus absorbējošiem materiāliem un tie ir atbilstoši jālieto.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā, atbilstoša naftas produktu absorbentu komplektu esamība, intervijas ar **darbiniekiem**, instrukcijas vai mācību materiāli par rīcību naftas produktu noplūdes gadījumā.*

7.7.2. (A) **Indikators:** Veicot meža apsaimniekošanas darbus, tehniskos šķidrumus, naftas produktus, ķīmiskās vielas un ūdeni ir jāuzglabā piemērotās, atbilstoši marķētās tvertnēs vai iepakojumos.

Pārbaudes līdzekļi: *Intervijas ar **darbiniekiem** un **pasūtītājiem**, pārbaudes dabā, pieņemšanas – nodošanas akti, līgumi ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem.*

7.7.3. **Indikators:** Par citu personu atkritumiem **darbu** vietā ziņo **pasūtītājam**.

Pārbaudes līdzekļi: *Instrukcijas par atkritumu savākšanu.*

7.7.4. (A) **Indikators:** Zāģu ķēžu eļļošanai lieto bioloģiski noārdošos ķēžu eļļošanas līdzekļus.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā, intervijas ar **darbiniekiem**, **pasūtītājiem** un uzņēmuma vadību, eļļošanas līdzekļa iegādes pavadzīme, testēšanas pārskats.*

7.7.5.(A) **Indikators:** Degvielu, eļļas un citas bīstamās vielas transportē un uzglabā atbilstošās tvertnēs vai iepakojuma tarā, kas ir marķēta ar vielai atbilstošiem ADR kodiem un zīmēm.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā, intervijas ar **darbiniekiem** un uzņēmuma vadību.*

7.7.6.(A) **Indikators:** Bīstamo vielu pārvadājumos iesaistīto personālu apmāca atbilstoši ADR prasībām.

Pārbaudes līdzekļi: *Apmācību dokumenti, intervijas ar **darbiniekiem** un uzņēmuma vadību.*

7.8. kritērijs. Saglabā dabas un kultūrvēsturiskos pieminekļus, mazina augsnes un koku bojājumus, aizsargā ūdeņus

7.8.1. (A) **Indikators:** Darbu izpildes laikā saglabā **bioloģiski nozīmīgus meža struktūras elementus, ekoloģiski nozīmīgas meža un nemeža teritorijas un kultūrvēsturiskus pieminekļus**, atbilstoši normatīvo aktu, **pasūtītāja** un saistošo meža apsaimniekošanas standartu prasībām.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā. Intervijas ar **darbiniekiem**. Informācija no **pasūtītājiem**. **Darbu** pieņemšanas - nodošanas akti. **Darbu** izpildes pārbaudes akti. Cirsmas izstrādes tehnoloģiskās kartes.*

7.8.2. (A) **Indikators:** Darbu izpildē ievēro normatīvo aktu, **pasūtītāja** un saistošo meža apsaimniekošanas standartu prasības attiecībā uz koku un augsnes bojājumiem.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā. **Darbu** izpildes pārbaudes akti. Cirsmas izstrādes tehnoloģiskās kartes. **Darbu** pieņemšanas-nodošanas akti. Intervijas ar **darbiniekiem**. Informācija no **pasūtītājiem**.*

7.8.3. (A) **Indikators:** Veicot mežizstrādi ar tehniku, iespēju robežās ir jāpārvietojas tikai pa plānotajiem kokmateriālu pievešanas ceļiem vai tehnoloģiskajiem koridoriem.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā. **Darbu** izpildes pārbaudes akti. Cirsmas izstrādes tehnoloģiskās kartes. **Darbu** pieņemšanas-nodošanas akti. Intervijas ar **darbiniekiem**.*

7.8.4. (A) **Indikators:** **Darbu**ņemējam ir jāveic pasākumi, lai mazinātu risu veidošanos **darbu** izpildes laikā.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā. **Darbu** izpildes pārbaudes akti. Intervijas ar **darbiniekiem**. Informācija no **pasūtītājiem**.*

7.8.5. **Indikators:** **Darbu** izpildē ir jāidentificē un jāveic risu līdzināšanu pēc mežizstrādes **darbu** pabeigšanas vietās, kur tas nepieciešams.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā. Līguma nosacījumi. Informācija no **pasūtītājiem**. **Darbu** izpildes pārbaudes akti.*

7.8.6. (A) **Indikators:** Ar tehnikas risām neveido mākslīgas ūdensteces, kas ieplūst dabiskajās ūdenstecēs, ūdenstilpēs, grāvjos vai izveido applūdušas teritorijas.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā. **Darbu** izpildes pārbaudes akti. **Darbu** pieņemšanas-nodošanas akti. Intervijas ar **darbiniekiem**. Informācija no **pasūtītājiem**.*

7.8.7. (A) **Indikators:** **Darbu** izpildes laikā ir jā saglabā caurplūde ūdenstecēs (piemēram, grāvjos, strautos), tomēr, ja pēc **darbu** izpildes ir traucēta ūdens notece ūdenstecēs, ir jāveic nepieciešamās darbības, lai ūdensteces atjaunotu iespējami tuvu to dabiskajam stāvoklim.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā. Intervijas ar **darbiniekiem**. Informācija no **pasūtītājiem**.*

7.9. kritērijs. Ievēro meža apsaimniekošanas darbu aprobežojumus atbilstoši normatīvo aktu, pasūtītāja un saistošo meža apsaimniekošanas standartu prasībām

7.9.1. (A) **Indikators: Darbu** izpildē ievēro noteiktos meža apsaimniekošanas **darbu** aprobežojumus.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā. Ir pieejama informācija par meža apsaimniekošanas **darbu** ierobežojumiem **Darbu** vietā un tai pieguļošās platībās. Cirsmas izstrādes tehnoloģiskās kartes. **Darbu** izpildes pārbaudes akti. Intervijas ar **darbiniekiem**. Informācija no **pasūtītājiem**.*

7.9.2. (A) **Indikators: Darbu** izpildē saglabā **atpūtas vietas (tūrisma vietas)**, atbilstoši norādījumiem **darba** uzdevumā.

Pārbaudes līdzekļi: *Pārbaudes dabā. Cirsmas izstrādes tehnoloģiskās kartes. Ir pieejama informācija par sabiedrībai nozīmīgām vietām **Darbu** vietā un tai pieguļošās platībās. Intervijas ar **darbiniekiem** un uzņēmuma vadību. Informācija no **pasūtītājiem**.*

8. Iekšējais audits

8.1 **Darbuzņēmējam** un **grupas vadītājam**, atbilstoši darbību mērogam un intensitātei, ir jānosaka iekšējā audita programma, kas ir jāveic ne retāk kā reizi gadā, lai sniegtu informāciju par to, vai vadības sistēma un darbu veikšanas prakse atbilst šī **Standarta** prasībām. Audita tvērumā ir jāiekļauj darbiem piesaistītie **apakšuzņēmēji**, ja tie veido būtisku apjomu.

Būtisks apjoms **apakšuzņēmēju** piesaistīšanā ir gadījumā, kad **Darbuzņēmēja** izdevumi **apakšuzņēmējiem** ir 20% vai vairāk no attiecīgās sertificējamās sfēras (mežkopības darbi, mežizstrādes darbi, transportēšanas darbi) pēdējo 12 mēnešu apgrozījuma.

Ja pakalpojumu nodrošināšanā **apakšuzņēmēji** piesaistīti būtiskā apjomā, tad audita laikā jāpārbauda vismaz $0,8\sqrt{x}$ (x – apakšuzņēmēju skaits), balstoties uz riska vērtējumu. Jāpastiprina pārbaudes gadījumos, kad konstatētas neatbilstības. **Apakšuzņēmējus**, kuriem ir PEFC darbuzņēmēju **sertifikāts**, nav jāaudītē.

*Piezīme: **Darbuzņēmējs** un **grupas vadītājs** iekšējiem auditiem var izstrādāt savas pārbaudes aktus vai arī izmantot šī **Standarta** 1. un 2. pielikumā iekļautās pārbaudes veidlapas.*

8.2. **Darbuzņēmējs** un **grupas vadītājs**, iekšējā auditā konstatējot neatbilstības, veic korekcijas un korektīvās darbības, lai novērstu to atkārtošanos.

8.3 **Darbuzņēmējam** un **grupas vadītājam** ir jā saglabā dokumentētā informācija kā pierādījums par audita programmas īstenošanu un audita rezultātiem, kā arī veiktajiem pasākumiem neatbilstību novēršanai.

Pārbaudes veidlapa darbuzņēmēja sistēmas novērtēšanai

Darbuzņēmējs	Nosaukums: ☐ Darbuzņēmējs ☐ Apakšuzņēmējs ☐ Cits		
Pārbaudes veids	☐ Sākotnējā	☐ Atkārtotā	☐ Cits

VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS VADĪBAS SISTĒMAI							
Individuālajā sertifikācijā	JĀ	NĒ	N/A	Grupu sertifikācijā	JĀ	NĒ	N/A
(A) Tiek ievēroti saistošie normatīvie akti (6.1).				(A) Tiek ievēroti saistošie normatīvie akti (6.1).			
Ir izveidota un uzturēta vadības sistēma atbilstoši 5.1 punktā noteiktajai kārtībai (6.2).				Grupas sertifikācija ir izveidota un uzturēta atbilstoši 5.2 punktā noteiktajai kārtībai (6.4).			
Līgumos ar apakšuzņēmējiem, ir iekļauts nosacījums, ka apakšuzņēmējiem ir jāievēro šī Standarta saistošās prasības (6.3).				Grupas dalībniekiem, slēdzot līgumus ar apakšuzņēmējiem, līgumā ir iekļauts nosacījumu, ka apakšuzņēmējiem ir jāievēro šī Standarta saistošās prasības (6.5).			
PRASĪBAS DARBU VEICĒJIEM							
7.1 Kritērijs Saimnieciskā darbība ir ekonomiski pamatota, izvērtēta un darboties spējīga ilgtermiņā	JĀ	NĒ	N/A	7.4 Darbus izpilda atbilstoši darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasībām	JĀ	NĒ	N/A
Ir izvērtēta saimnieciskā darbība, finansiālā stabilitāte un efektivitātes rādītāji, tirgus faktori, un veikti pasākumi saimnieciskās darbības pilnveidošanai, ja nepieciešams (7.1.1).				(A) Ir izstrādāts darba vides risku novērtējums, veikta darba aizsardzības instruktāža un apmācība darba aizsardzības jomā. Darbinieki ir informēti par darba vides riskiem darba vietā (7.4.1).			
Ir noteikti uzņēmumam un darbiniekiem sasniedzamie mērķi, darbības mērķu sasniegšanai un ir izvērtēti sasniegtie rādītāji (7.1.2).				(A) Tiek izvērtēti nelaimes gadījumi darbā un veikti pasākumi, lai tie neatkārtotos (7.4.4).			
Piedāvātās cenas Darbu izpildei ir balstītas uz dokumentētiem izmaksu aprēķiniem, pārsniedzot pašizmaksas līmeni (7.1.3).				(A) Darbiniekiem ir veiktas obligātās veselības pārbaudes (7.4.6)			
Ir veikti pasākumi darbības uzlabošanai, ja ieņēmumi no Darbu izpildes nepārsniedz izmaksas vai rodas apgrozāmo līdzekļu trūkums (7.1.4).				7.5. Kritērijs. Ievēro darbinieku un tieši ietekmēto ieinteresēto pušu intereses	JĀ	NĒ	N/A
Ir izvērtētas darbinieku kompetences doto darbu izpildei un mērķu sasniegšanai. Ir veiktas apmācības nepieciešamo zināšanu un prasmju pilnveidei (7.1.5).				(A) Pasūtītājs tiek informēts par konfliktiem ar tieši ietekmētajām ieinteresētajām pusēm saistībā ar darbu izpildi (7.5.1).			
(A) Nav pasludināts maksātspējas process, nav apturēta vai pārtraukta saimnieciskā darbība, nav likvidācijas process (7.1.6).				(A) Darba laika, atpūtas laika un atvaļinājuma ilgums atbilst normatīvo aktu prasībām (7.5.4).			
7.2. Kritērijs. Darbus izpilda kvalitatīvi un veic pasākumus pastāvīgai kvalitātes pilnveidošanai	JĀ	NĒ	N/A	7.6. Kritērijs. Darbinieku atalgojums ir taisnīgs un motivējošs noteikto mērķu sasniegšanai	JĀ	NĒ	N/A
(A) Darbu izpilde atbilst normatīvo aktu, pasūtītāja, Meža apsaimniekošanas un Koksnes piegāžu ķēdes standartu prasībām (7.2.1).				(A) Darbiniekiem darba līgumā ir norādīts korekts profesiju klasifikatora kods atbilstoši to veicamajiem darbiem (7.6.1).			
Tiek kontrolēta darbu izpildes kvalitāte, reģistrētas neatbilstības un veikti pasākumi to novēršanai (7.2.2).				(A) Mežizstrādes un transportēšanas uzņēmuma darbinieku vidējais atalgojums ar sertifikācijas tvērumu saistītajās profesiju grupās ir vismaz 80% no attiecīgās profesiju grupas vidējās stundas tarifa likmes valstī. (7.6.2).			
(A) Darbinieki ir informēti un apmācīti par saistošo darbu izpildes kvalitātes prasībām (7.2.3).				(A) Darbiniekiem atalgojums tiek izmaksāts darba līgumā un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā (7.6.3).			
7.3 Kritērijs. Darījumos ievēro godīgas konkurences un atbildīgas biznesa pārvaldības principus	JĀ	NĒ	N/A	Tiek izvērtētas iespējas motivēt darbiniekus formulēto uzņēmuma mērķu sasniegšanai ar dažādiem atalgojuma elementiem (7.6.4).			
Darījumu attiecības ar pasūtītājiem, darbiniekiem un apakšuzņēmējiem ir balstītas uz savstarpēji noslēgtiem līgumiem (7.3.1).				Citi pārkāpumi/piezīmes/novērojumi/nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu atbilstību Standartam:			
(A) Tiek ievēroti godīgas konkurences principi un pasūtītāju un apakšuzņēmēju saistošie rīcības kodeksi. Darījumos neveido kartēļa vai aizliegtu vienošanos, ļaunprātīgi neizmanto dominējošo stāvokli (7.3.2).							
(A) Nodokļi tiek maksāti atbilstoši normatīvo aktu prasībām (7.3.3).							
Norēķini ar apakšuzņēmējiem tiek veikti atbilstoši savstarpēji noslēgtu līgumu nosacījumiem, ievērojot normatīvo aktu prasības (7.3.4).							
Iepriekšējo 12 mēnešu periodā nav ar Pasūtītāju pārtrauktas līgumattiecības darbuzņēmēja saistību neizpildes dēļ (7.3.5).							

2.pielikums

Pārbaudes veidlapa darbību izpildes novērtēšanai (lauku pārbaudei)

Darba veids				
Darbu veicējs	Nosaukums: ☐ Darbuuzņēmēja darbinieks ☐ Apakšuzņēmējs ☐ Cits			
Objekta adrese				
Pārbaudes veids	☐ Pirms darbu uzsākšanas	☐ Darbu izpildes laikā	☐ Atkārtotā	☐ Pēc darbu izpildes

VISPĀRĒJĀS DARBU IZPILDES PRASĪBAS	JĀ	NĒ	N/A	PRASĪBAS NAFTAS PRODUKTU UZGLABĀŠANAI UN TRANSPORTĒŠANAI	JĀ	NĒ	N/A
(A) Darbu izpilde atbilst normatīvo aktu, pasūtītāja, meža apsaimniekošanas un koksnes piegāžu ķēdes standartu prasībām (7.2.1)				(A) Konstatēta naftas produktu u.c. ķīmisko vielu noplūde ūdenī vai augsnē (7.7.1)	☐ Savākts ☐ Nav savākts		
(A) Ir saņemtas darbam nepieciešamās atļaujas un licences (7.2.5)				(A) Ir pieejami naftas produktus absorbējošie materiāli (7.7.1)			
(A) Apaļkoksnes pārvadājumi tiek veikti atbilstoši normatīvajiem aktiem (7.2.6, 7.2.7)				(A) Tehniskie šķidrumi, naftas produkti, ķīmiskās vielas un ūdens tiek atbilstoši uzglabāti un marķēti (7.7.2)			
Darījumu attiecības ar darbiniekiem un apakšuzņēmējiem ir balstītas uz savstarpēji noslēgtiem līgumiem (7.3.1)				Objektā konstatēti atkritumi (7.7.3)	☐ ir ziņots ☐ nav ziņots		
(A) Tiek ievēroti godīgas konkurences principi, kā arī saistošie rīcības kodeksi (7.3.2)				(A) Zāģu ķēžu eļļošanai tiek lietoti bioloģiski noārdošie ķēžu eļļošanas līdzekļi (7.7.4)			
(A) Nodokļi tiek maksāti atbilstoši normatīvo aktu prasībām (7.3.3)				(A) Degvielu, eļļas u.c. bīstamas vielas transportē un uzglabā atbilstoši ADR prasībām (7.7.5)			
Tiek veikta norēķināšanās ar apakšuzņēmējiem atbilstoši savstarpēji noslēgtā līguma nosacījumiem, ievērojot normatīvo aktu prasības (7.3.4)				(A) Bīstamo vielu pārvadājumos iesaistītās personas ir apmācītas atbilstoši ADR prasībām (7.7.6)			
(A) Atalgojums tiek izmaksāts atbilstoši līgumam un normatīvo aktu prasībām (7.6.3)				(A) PĀRBAUDES LAIKĀ NOVĒRTĒTĀS TEHNIKAS VIENĪBAS, INSTRUMENTI, IEKĀRTAS UN APRĪKOJUMS ATBILST DARBA AIZSARDZĪBAS UN UGUNSDROŠĪBAS PRASĪBĀM, TO DROŠĪBAS IERĪCES IR TEHNISKĀ KĀRTĪBĀ (7.2.4,7.2.6, 7.2.7, 7.4.3)			
(A) Tiek ievērotas procedūras attiecībā uz tieši ietekmēto ieinteresēto pušu iebildumiem (7.5.1, 7.5.2)							
(A) Tiek ievērots darba laiks un atpūtas laiks, u.c. likumā noteiktās prasības (7.5.4)							
(A) Darbiniekiem darba līgumā ir norādīts korekts profesiju klasifikatora kods atbilstoši to veicamajiem darbiem (7.6.1)							
VIDES AIZSARDZĪBAS PRASĪBU IEVĒROŠANA	JĀ	NĒ	N/A	(A) IR APLIECĪBAS PAR TIESĪBĀM STRĀDĀT AR ATTIECĪGAJIEM INSTRUMENTIEM, IEKĀRTĀM, TEHNĪKU UN APRĪKOJUMU (7.4.5)			
(A) Tiek saglabāti bioloģiski nozīmīgi meža struktūras elementi u.c. vides un kultūrvēsturiskas vērtības (7.8.1)							
(A) Konstatēti paliekošo koku bojājumi (7.8.2)							
(A, izņemot 7.8.5) Konstatēti augsnes bojājumi (7.8.3, 7.8.4, 7.8.5, 7.8.6)							
(A) Ūdenstece ir atbrīvotas no aizsprostojuma (7.8.7)							
(A) Tiek ievēroti darbu aprobežojumi un darbu aizliegumu termiņi (7.9.1)							
(A) Tiek saglabātas atpūtas vietas (7.9.2)							
DARBA AIZSARDZĪBAS UN UGUNSDROŠĪBAS PRASĪBU IEVĒROŠANA	JĀ	NĒ	N/A				
(A) Ir veikta darba aizsardzības instruktāža un apmācība (7.4.1)							
(A) Tiek ievērotas darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasības, tiek lietoti atbilstoši individuālie aizsardzības līdzekļi (7.4.2)							
(A) Darbinieks ir vakcinējies vai arī rakstiski ir apliecinājis attiecināšanos no vakcinācijas (7.4.7)							

Piezīmes:
